

คนดีศรีแพทย์ทหาร

สาขาแพทย์ทหาร และการบริการสังคม

พลเรือตรี หม่อมเจ้า ถาวรมงคลวงศ์ ไชยันต์ (แพทย์)

เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๔๒๖

การศึกษา

อายุรศาสตร์ โรคเมืองร้อน (L.C.R.) และศัลยศาสตร์ (M.R.C.S.) พ.ศ. ๒๔๕๗ จาก รพ. “กายส์ฮอสปิตัล” กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

การทำงาน

- นายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ ทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๖๐ - พ.ศ. ๒๔๗๔
- นายแพทย์ประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๖๐
- ประธานตุลาการศาล กรมบัญชาการทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๖๙
- องคมนตรี พ.ศ. ๒๔๖๙
- นายกำนันการจัดประชุมสมาคมเวชกรรมเมืองร้อนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๗๓

พลเรือตรี หม่อมเจ้า ถาวรมงคลวงศ์ ไชยันต์ นายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ ตั้งแต่ ๑๔ ก.พ. ๒๔๕๗ ถึง ๒๗ มี.ค. ๒๔๖๗ ท่านได้เป็นแพทย์ประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ตั้งแต่ ๒๒ พ.ค. ๒๔๖๙ และสิ้นชีพิตักษัย เมื่อ ๗ เม.ย. ๒๔๘๓

ท่านจบการศึกษาแพทยศาสตร์ อายุรศาสตร์ (L.C.R.) ศัลยศาสตร์ (M.R.C.S.) และโรคเมืองร้อน จากโรงพยาบาลในกรุงลอนดอน ชื่อว่า กายส์ ฮอสปิตัล ขณะที่อยู่ที่อังกฤษท่านได้ช่วยกิจการของสมาคมศิษย์ของนักเรียนเกือบทุกตำแหน่ง เมื่อกลับเมืองไทย ท่านรับตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ จนกระทั่งรับตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ และได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนายแพทย์ประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ใน พ.ศ. ๒๔๖๙ ท่านทรงดำรงตำแหน่งเป็นประธานตุลาการศาล กรมบัญชาการทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๖๙ ทรงดำรงตำแหน่งเป็นองคมนตรีในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๙ - พ.ศ. ๒๔๖๐ ทรงเป็นอาจารย์พิเศษในคณะแพทยศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย เป็นผู้ริเริ่มสอนวิชาใหม่ๆ เช่นโรคประเทรื้อน ปาราสิตวิทยาและวิชาอิสตอลอจี ใน พ.ศ. ๒๔๖๑ - พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้เป็นกรรมการจัดการออกหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุทางแพทย์ของสภากาชาดไทย ร่วมกับ นายแพทย์ใหญ่อีก ๓ นาย ใน พ.ศ. ๒๔๖๔ ได้ร่วมกับนายแพทย์หัวหน้าสำนักงานอื่นๆ อีก ๙ นาย ริเริ่ม ตั้งแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยขึ้น ใน พ.ศ. ๒๔๗๓ ได้ทรงดำรงตำแหน่งนายกอำนวยการจัดประชุม สมาคมเวชกรรม เมืองร้อนแห่งบูรพเทศ ครั้งที่ ๘ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้ย้ายจากทหารเรือมาเป็น นายแพทย์ประจำพระองค์ มียศเป็นมหาเสวกตรีในกระทรวงวังจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๘

ในทางทหารเรือได้มีบันทึกถึงกิจการที่ท่านได้วางรากฐานและพัฒนาไว้ ได้แก่ การสร้างสถานบริการ แพทย์ไว้เป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดการศึกษานักเรียนพยาบาลเป็นหลัก การจัดงานแผนกต่างๆ ให้ทันสมัย และเรียบร้อย ได้จัดการปราบโรคเห็บขาในกองทัพเรือจนสิ้นเชิง ได้จัดอาสาสมัครทิวาศโรครักษาสำหรับ พลเมืองทั่วไปกับทหาร ในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ ท่านได้ยกวิทยฐานะของแพทย์ ผู้ประกอบโรคศิลปะทั้งหมดที่มีอยู่ในการแพทย์ทหารเรือให้เท่าเทียมกัน ให้ทุกคนมีสิทธิเสรีในการรักษา พยาบาลตามที่ตนเห็นชอบ ไม่กำหนดตามแบบเดิมที่ว่า แพทย์ประจำหมวดเรือหรือแพทย์ประจำแผนก ไม่มีสิทธิจะตั้งตำรับยารักษาโรค ไม่มีสิทธิทำการรักษาคนไข้โดยอิสระ ดำเนินการรักษาโดยลำพังไม่ได้ต้องมีหัวหน้าแพทย์ควบคุม พฤติการณ์ที่ท่านทรงกระทำนี้ นับว่าท่านได้ส่งเสริมวิทยฐานะของแพทย์ให้มีสิทธิ เสรีอย่างน่าสรรเสริญยิ่ง ต่อมาท่านได้ทรงจัดตั้งโรงเรียนจำพยาบาลขึ้นในกรมแพทย์ทหารเรือ สอนและอบรม จนกระทั่งสภาการแพทย์รับจดทะเบียนเป็นแพทย์ชั้น ๒ ได้

เป็นที่ยอมรับกันถึงคุณสมบัติพิเศษของ พลเรือตรี หม่อมเจ้า ถาวรมงคลวงศ์ ไซยันต์ คือ ความเป็นนักประชาธิปไตย การมอบอำนาจให้สิทธิขาดในการตัดสินใจแก่แพทย์ประจำเรือ/ประจำหน่วยงาน เป็น ผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มานะ ทนข้อบกพร่องของตนเอง และกล้าชี้แจงข้อบกพร่องของตนเอง ดังนั้น นอกจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อการพัฒนาการแพทย์ทหารจนถึงปัจจุบันแล้ว ยังแสดงถึงความเป็นผู้นำที่ เป็นสุภาพบุรุษและมีความกล้าหาญที่นำยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำรงตนของคนรุ่นหลังด้วย